

biografieën

RICHARD EGARR is een van de meest veelzijdige musici van vandaag. Hij bespeelt alle soorten toetsinstrumenten en een uitgebreid repertoire: van 15e-eeuwse orgeltablaturen over Jan Ladislav Dussek en Frédéric Chopin op pianoforte, tot Alban Berg en Peter Maxwell Davies op moderne vleugel. Zijn klavecimbelstudie bij Gustav Leonhardt in Amsterdam is van grote invloed geweest op zijn carrière in oude muziek. Als dirigent kent Richard Egarr een grote veelzijdigheid. Hij dirigeerde opera's en oratoria van Bach tot John Taverner. Sinds 2006 is hij muziekdirecteur van de Academy of Ancient Music.

De **ACADEMY OF ANCIENT MUSIC** is op wereldvlak een van de voornaamste ensembles die een authentieke uitvoeringspraktijk nastreven. Sinds de oprichting in 1973 door Christopher Hogwood concerteerde het ensemble in zes continenten en heeft het al meer dan 250 opnames op haar naam staan. Vooral de barokke en klassieke repertoires vormen het grootste aandachtspunt van het ensemble. De samenwerking van het ensemble met diverse gastdirigenten leidde tot projecten die door critici en publiek alom geprezen worden.

ANDREW TORTISE studeerde tot 2002 aan het befaamde Trinity College in Cambridge. Hij was er niet enkel actief als tenor, maar ook als pianobegeleider. Tortise maakte zijn Parijse debuut aan het Théâtre des Champs-Élysées in de rol van Apollo in Händels *Semele*, en zong sindsdien de meest uiteenlopende rollen voor operahuizen verspreid over heel Europa. Zijn professionaliteit en kundigheid maken de jonge tenor geliefd bij diverse ensembles en dirigenten. Samenwerkingen met o.m. London Symphony Orchestra, Orchestra of the Age of Enlightenment en Sir John Eliot Gardiner bleven niet lang uit.

ANTHONY HALSTEAD studeerde hoorn aan het Royal College of Music te Manchester bij Sydney Coulston. Bij het London Symphony Orchestra, het English Chamber Orchestra en The English Concert vervulde hij een voorname plaats als hoornist. Halstead is een veelzijdig musicus die ook het klavecimbel en de piano meester is. Zijn professionele activiteiten als uitvoerend musicus weet hij perfect te combineren met een carrière als dirigent, waarvoor hij vervolmakingslessen volgde bij Michael Rose en Sir Charles Mackerras.

IN DE KIJKER WO 14.05.08 / 20.00 / RENAUD CAPUÇON, GAUTIER CAPUÇON & FRANK BRALEY / SCHUBERT
De twee pianoto's zijn topwerken van Franz Schubert, maar zijn ook twee hoogtepunten uit de romantische kamermuziek. Het zijn allebei lange, vierdelige composities met een krachtige structuur en een dominante cello in het lyrische trage deel. Voeg daarbij nog drie topuitvoerders, Renaud en Gautier Capuçon en Frank Braley, en alle ingrediënten voor een memorabel concert zijn aanwezig.

Het rookvrije **CONCERTGEBOUWCAFE** met uitzicht op 't Zand is een goede plek om met vrienden samen te komen, voor een lichte lunch of aperitief. Er is bovendien een uitgebreid aanbod van cd's om te beluisteren én aan te kopen. Open vanaf 11 uur, gesloten op zon- en maandag tenzij er een voorstelling is.

info & tickets
070 22 33 02
IN&UIT - 't Zand 34, 8000 Brugge
WWW.CONCERTGEBOUW.BE

subsidiënten

BRUGGE

mediasponsors

structurele sponsors

VR 25.04.08

ACADEMY OF ANCIENT MUSIC & RICHARD EGARR

PURCELL & BRITTEN

CONCERTZAAL - 20.00

19.15 Inleiding door Diederik Verstraete

Academy of Ancient Music & Richard Egarr

Purcell & Britten

De **Academy of Ancient Music** is een Britse muziekensemble van historisch instrumenten.

ensemble

ACADEMY OF ANCIENT MUSIC

klavecimbel (naar Johannes Ruckers (1624, museum Unter Linden, Colmar)

door William Morton, 1991 en leiding

RICHARD EGARR

tenor

ANDREW TORTISE

hoorn

ANTHONY HALSTEAD

GEORG FRIEDRICH HÄNDEL (1685-1759)

Sonata a 5 (1707)

HENRY PURCELL (1659-1695)

Three sacred songs (1688)

† *Lord what is man*

† *In the black, dismal dungeon of despair*

† *Now that the sun hath veiled his light (an evening hymn)*

† *Chacony (1680)*

GEORG FRIEDRICH HÄNDEL

Arias for John Beard

† *Where'er you walk, uit Semele (1744)*

† *Total Eclipse, uit Samson (1743)*

† *Waft her angels, uit Jephtha (1752)*

† *Call forth the Pow'rs, uit Judas Maccabaeus (1747)*

GERALD FINZI (1901-1956)

Romance in Es opus 11 voor strijkers (1928)

BENJAMIN BRITTEN (1913-1976)

Serenade voor tenor, hoorn en strijkorkest opus 31 (1943)

Met Nederlandse boventiteling

Engelse muziek in een

notendop

van de 17e eeuw tot nu

De Academy of Ancient Music heeft zich in de loop van haar 35-jarige bestaan met verve toegelegd op het barokke en klassieke repertoire Vele werken uit het ‘grote repertoire’ werden voor de eerste maal op historische instrumenten uitgevoerd of opgenomen. Met het programma van vanavond zet de Academy of Ancient Music een belangrijke stap. Muziek uit de 20e eeuw stond tot op heden zelden of nooit op haar programma, maar nu de 21e eeuw er bijna een decennium op heeft zitten, lijkt de tijd rijp om ook (vroeg)e 20e-eeuwse muziek als ‘ancient’ te kunnen betitelen.

Henry Purcell (1659-1695) geldt voor velen als dé Engelse barok-componist bij uitstek. Ondanks zijn opvallend korte leven, wist hij een uniek en gevarieerd oeuvre te componeren, waarin uiteindelijk de vocale muziek de hoofdrol opeist. Purcell wist als geen ander de prosodie en de subtiële, rijke beeldende Engelse taal in muziek om te zetten. Uiteraard kwam zijn kunde niet uit het niets naar voor: de Engelse muziek kende al sinds de late 16e eeuw een onophoudelijke hoogconjunctuur, waarbij zettingen van Engelse religieuze en profane teksten een cruciaal onderdeel van het repertoire uitmaakten. Componisten zoals John Dowland of Henry Lawes toonden zich meesters in subtiële sfeerschepping, waarbij de vaak hoogstaande Engelse poëzie nog eens een extra katalysator bleek. Kort na Purcells overlijden publiceerde John Playford een immens populaire

verzameling met wereldlijke liederen onder de titel ‘Orpheus Britannicus’. Naast enkele honderden wereldlijke of theatrale songs, heeft Purcell ook een niet onaanzienlijk aantal religieuze liederen achter zijn naam staan. Dit veel minder bekende deel van zijn oeuvre verscheen voor het grootste deel nog tijdens zijn leven in druk, in de bundels ‘Harmonia Sacra’ uit 1688 en 1693. Purcell koppelt in deze liederen het religieus-contentplatieve aan meer theatrale trekjes, zoals in *In the black, dismal dungeon*.

Voor velen geldt Georg Friedrich Händel (1685-1759) als een van dé Engelse topcomponisten, maar in feite was Händel een ingeweken Duitser die als componist grootgebracht is in Italië. Händel veroverde Londen stormenderhand met zijn Italiaanse opera’s. Dat hij uiteindelijk de overstap maakte naar het Engelse oratorium, had minder te maken met artistieke motieven dan wel met sociale en economische omstandigheden. Door de aanhoudende oorlogen tegen Frankrijk was Engeland er economisch niet bepaald op vooruit gegaan. De upper class haakte geleidelijk af als sponsor van de peperdure Italiaanse opera’s met hun budget-verslindende sterren, maar de snel opkomende middenklasse zag wel iets in het toegankelijker en goedkopere oratorium. Zo zette Händel in 1732 met Esther een indrukwekkende reeks in gang, die in de jaren 1740 zou resulteren in het ene hoogtepunt na het andere. Tegen die tijd had Händel zich de fitnesses van de Engelse taal eigen gemaakt en kon hij Purcell qua sfeerschepping en ka-

raktertekening naar de kroon steken. Händels late oratoria bezitten enkele archetypische Engelse kenmerken, maar finaal klinken Händels Duitse roots en ook zijn cruciale vorming in Italië er nog steeds in door.

Gerald Finzi (1901-1956) behoort tot de eerste Engelse 20e-eeuwse componisten die de verschrikkingen van de Eerste Wereldoorlog niet aan den lijve hebben ondervonden. Toch lieten het verlies van zijn leermeester Ernest Farrar én dat van drie broers in de loopgraven, diepe sporen na bij de introverte Finzi. Hij trok zich terug in een geïdealiseerde, onbezoe­delde romantische droomwereld. In de jaren dertig bouwde hij een stevige reputatie op als leraar compositie aan de Royal Academy of Music en als vertegenwoordiger van de Engelse pastorale school. Als groot bewonderaar van Elgar en Vaughan Williams bleef hij grotendeels schatplichtig aan hen, al kruidde hij de pastorale stijl met enkele opvallende invloeden uit de oude muziek. Zo was hij een groot bewonderaar van Bach en zijn strenge maar logische contrapunt.

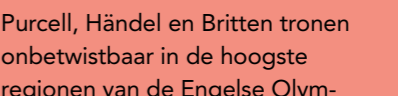
Hoe verdienstelijk Finzi als componist (én verzamelaar) ook was, net zoals zoveel Engelsen staat hij uiteindelijk in de schaduw van Benjamin Britten (1913-1976). Britten wordt tegenwoordig vooral op handen gedragen als operacomponist, maar zijn bijdragen tot andere domeinen, zoals dat van het (orkest)lied, kunnen moeilijk overschat worden. Liedcycli met orkestbegeleiding vormden tot diep in de 19e eeuw een uitzondering op de regel. Tot dan had het lied in feite genoeg aan een klavierbege-

leiding. Pas dankzij Gustav Mahler groeide het orkestlied uit tot een volwaardige tegenhanger van het klavierlied. Frappant is wel dat Mahler dat grote orkestapparaat niet inzet om grootse effecten of imponerende klankmassa’s te produceren. Zijn kamermuziekachtige benadering van het orkest oefende grote invloed uit op Brittens orkestliederen, waar­onder de beklijvende *Serenade voor tenor, hoorn en strijkers* uit 1943. De ongewone combinatie van solisten – hoorn en tenor – is ingegeven door de solisten voor wie Britten deze partijen componeerde: de legendarische hoornist Dennis Brain en tenor Peter Pears, Brittens levenspartner. De tekst van de serenade mag op het eerste gezicht niet méér zijn dan een verzameling bekende en alomgeliefde gedichten uit de Engelse literatuur, Britten slaagt erin het werk een dramatische spankracht mee te geven die niet moet onderdoen voor een liedcyclus van Schubert. Van bij de aanvang is er de onafwendbare sfeer van toenemend verval. De proloog en epiloog voor hoorn solo zorgen voor het alomvattende kader; de natuurtonen staan symbool voor een verloren wereld van natuurlijke orde en eenvoud. Brittens muziek is nooit eendimensionaal. Steeds ontdek je als luisteraar nieuwe betekenissen, krijg je nieuwe invalshoeken aangereikt. Juist dat aspect maakt hem tot een van de groten uit de 20e-eeuwse muziek en een waardige opvolger voor andere grootheden uit de Engelse muziek zoals Dunstable, Taverner, Tallis, Byrd, Dowland en Purcell.

Diederik Verstraete

An English gentleman: Gerald Finzi (1901-1956)

De **Academy of Ancient Music** is een Britse muziekensemble van historisch instrumenten.

Purcell, Händel en Britten tronen onbetwistbaar in de hoogste regionen van de Engelse Olym­pus. De bij ons vrijwel onbekende Finzi bekleedt er een heel wat nederigere positie, alhoewel veel muziek van deze introverte, door Elgar, Vaughan Williams en Walton beïnvloede toonkunstenaar, beter verdient. Finzi was afkomstig uit een Italiaans-joodse familie die omstreeks het midden van de 18e eeuw naar Engeland immigreerde. Zijn vader was een scheepsmake­laar en de jonge Finzi genoot pri­véonderwijs. Hij studeerde muziek bij organist en componist Ernest Farrar die omkwam bij de slag aan de Somme op 18 september 1918. Farrars dood zou op Finzi, die al op 8-jarige leeftijd zijn vader had verloren en de dood van drie oudere broers had meegemaakt, een blijvende invloed uitoefenen. Na een verdere muziekopleiding bij Edward Bairstow (1874-1946), organist van de kathedraal van York, en bij Reginald Owen Morris (1886-1948), schoonbroer van Vaughan Williams, zal Finzi zich voor enkele jaren te Londen vesti­gen. Van 1930 tot 1933 wordt hij er zelfs compositieleraar aan de Royal Academy of Music. In 1933 huwt hij de kunstenaress Joyce Black en in 1935 verruilen ze de Londense drukte voor een teruggetrok­ken leven, eerst te Aldbourne en daarna (1937) te Ashmansworth in de heuvels van Hampshire. Daar wijdt hij de rest van zijn leven aan de compositie, het uitbouwen van zijn waardevolle bibliotheek, zijn boomgaard met zeldzame ap-

pelbomen en aan het ontvangen van zijn vele vrienden. In 1939, aan de vooravond van de Tweede Wereldoorlog, sticht Finzi, die de kunstenaar als dé representant van de beschaving zag, de Newbury String Players, een semiprofessioneel ensemble dat zich toelegde op het creëren van nieuwe muziek en het uitvoeren van destijds quasi ongekende 18e-eeuwse Engelse muziek van o.a. Stanley, Bond en W. Boyce. Van de ouvertures van Boyce verzorgde hij tevens de uit­gave voor Musica Britannica. Finzi bezat de meest volledige private bibliotheek met Engelse muziek van de periode 1740-1780. Zijn schitterende verzameling Engelse literatuur, zijn steun en inspiratie­bron, werd na zijn dood in 1956 – hij overleed aan een zeldzame vorm van leukemie – overgebracht naar Reading en bevindt zich daar in de ‘Finzi Book Room’ van de universiteit.

Johan Huys

^[1]